

¹⁹ Круглашов А., Белаїц Т. Україна и Беларусь: две модели сотрудничества с ЕС // Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць. – Т. V. – Чернівці: Видавничий дім “Букрек”, 2007. – С. 346-353.

²⁰ Круглашов А., Коцька Ю. Трансрегиональное сотрудничество Беларуси: попытка строительства регионов без Европы? / А. Круглашов, Ю. Коцька // Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць. – Т. V. – Чернівці: Видавничий дім “Букрек”, 2007. – С. 319-346.

²¹ Політологічні та соціологічні студії. Збірник наукових праць. – Т. VIII. Тематичний випуск “Україна – Білорусь – Польща та Литва: від колізій минулого до спільних європейських цінностей та перспектив співпраці” [Текст]. – Чернівці: Букрек, 2009. – 512 с.

²² Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин: Матеріали міжнародної наукової конференції / Буковинський політологічний центр. – Чернівці: Букрек, 2002. – 512 с.; Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин у контексті сучасних європейських процесів. Збірник наукових праць / Буковинський політологічний центр. – Чернівці: Видавничий дім “Букрек”, 2006. – Т. II. – 430 с.; Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин у контексті сучасних європейських процесів. Збірник наукових праць / Буковинський політологічний центр. – Чернівці: Букрек, 2009. – Т. III. – 480 с.; Україна – Румунія – Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин у контексті сучасних європейських процесів. Збірник наукових праць. – Чернівці: Букрек, 2012. – Т. IV. – 464 с.

²³ Круглашов А.М. Чернівецька політологічна школа. – Поточний архів кафедри політології та державного управління ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

²⁴ Звіт про науково-дослідну роботу “Політичний розвиток: проблеми теорії і практика” (2004-2008 рр.). – Поточний архів кафедри політології та державного управління ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

УДК: 329(477.85):352“2006/2012”

© Віталій Чебаник (Чернівці)

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ ОБЛАСНИХ ОСЕРЕДКІВ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ БУКОВИНИ В МІСЦЕВИХ ОРГАНАХ ВЛАДИ (2006-2012 рр.)

У статті зроблено спробу здійснити аналіз політичної структури місцевих органів влади Чернівецької області упродовж періоду між парламентськими виборами 2006-2012 рр.; охарактеризовано діяльність представників осередків політичних партій в регіональних органах влади.

Ключові слова: обласні осередки, регіональна еліта, політичні партії, органи влади, обласна рада.

В. Чебаник (Черновцы)

Деятельность представителей областных организаций политических партий Буковины в местных органах власти (2006-2012 гг.)

В статье сделана попытка провести анализ политической структуры местных органов власти Черновицкой области на протяжении периода между парламентскими выборами 2006-2012 гг. Охарактеризована деятельность представителей ячеек политических партий в органах власти.

Ключевые слова: областные ячейки, региональная элита, политические партии, органы власти, областной совет.

V. Chebanik (Chernivtsi)

The Activity of Business Representatives of Regional Political Parties of Bukovina in Local Government (2006 – 2012)

The article deals with the analysis of political structure of municipal authorities in Chernivtsi region during the period of the parliament elections in 2006-2012; the activity of the representatives of political parties in the municipal authorities are characterized in the article.

Key words: regional branches of parties, local elite, authorities, regional council.

Структурування політичного простору сучасної Буковини представлено партійним розмаїттям, яке відіграє певну роль у суспільному житті краю. Географічно розташована у західній частині України, Чернівецька область відрізняється від інших областей цього регіону за багатьма ключовими параметрами, що яскраво демонструють здійснення регіональної політики. Зазначене стосується не тільки функціонування обласних осередків політичних партій, але й діяльності їх представників – регіональної еліти в місцевих органах влади.

У вітчизняній науковій літературі є ціла низка досліджень, присвячених ролі регіональної політичної еліти, яка, маючи відмінні зовнішньополітичні орієнтації, прагне артикулювати політичні інтереси мешканців певного регіону¹. Грунтовні праці Я.Верменича, Т.Татаренко, Ю.Сокирки та інших із означеної проблеми розкривають об'єктивну картину виконання регіональною елітою покладених на неї функцій. Зокрема, науковці доводять, що її представники, будучи зацікавленими у лобюванні виключно власних економічних інтересів, неспроможні ефективно представляти інтереси регіонів². Щодо регіональної політики в Чернівецькій області, то вона ще не є динамічною, збалансованою, артикульованою та агрегованою всіма наявними в краї політичними партіями, та поки що не утворено сталого й дієвого соціально-економічного механізму розвитку регіону шляхом поступового переходу від добробуту регіону до розвиненої держави³.

У цьому контексті виникає потреба проаналізувати результати депутатської діяльності найбільш впливових партійних осередків регіону, визначити рівень публічної активності представників

обласних осередків політичних партій в місцевих органах влади упродовж 2006-2012 рр. Саме таку мету поставлено автором статті, з огляду на актуальність визначеної проблеми.

У цій статті автор ставить завдання здійснити аналіз політичної структури органів обласної та міської рад у 2006-2012 рр., охарактеризувати представництво в них від політичних партій, оцінити спектр діяльності депутатських фракцій та окремих представників обласних політичних партій в місцевих органах влади. Об'єктом дослідження в даній статті виступає регіональна політична еліта Чернівецької області крізь призму діяльності представників обласних осередків політичних партій. Предметом дослідження визначено результати функціонування представників партійних осередків у місцевих органах влади. Хронологічні межі дослідження охоплюють період між парламентськими виборами 2006-2012 рр.

Передусім відзначимо, що обласні партійні осередки покликані формулювати, агрегувати та представляти в органах влади консолідовані регіональні інтереси⁴. Тому їхні представники в таких інститутах мають керуватися розробленими програмами дій, в яких чітко б віддзеркалювалися проблеми громадян регіону і визначалися б способи їх вирішення.

Підкреслимо, що упродовж 2006-2012 рр. під впливом парламентських і місцевих виборів, а також президентських кампаній партійна конфігурація в Чернівецькій області суттєво змінювалася. Відповідно в системі влади регіональні осередки політичних партій, як і по всій Україні, посідали штучно монопольне місце, але не відігравали фактично вирішальної ролі⁵. Разом з тим на місцеві органи влади певною мірою впливали партійні лідери та їх оточення, так звана регіональна політична еліта, яка намагалася реалізувати політичний курс своїх політичних партій у місцевих органах влади. Детальний аналіз їх діяльності упродовж 2006-2012 рр. слугує підтвердженням даної тези. У 2006 р. до Чернівецької обласної ради балотувались за партійними списками кандидати в депутати від 37 партій, до міської – 25, що в загальній кількості становило понад тисячу кандидатів у депутати⁶.

Після виборчої кампанії 2006 р. у Чернівецькій обласній раді із 104 представників від політичних партій найчисельнішою була депутатська фракція БЮТ – 38 депутатів, відповідно у Чернівецькій міській раді V скликання їх налічувалося 24 депутати. У складі депутатського корпусу обласної ради, окрім БЮТ, були представлені такі партії та блоки: НСНУ, Партія регіонів, Народний блок Литвина, СПУ, “Пора” (таблиця 1).

Таблиця 1

**Політична структура органів Чернівецької обласної та міської рад
(2006 р.)**

№ з/п	Політична партія (виборчий блок)	Представництво політичних партій	
		Чернівецька обласна рада	Чернівецька міська рада
1	БЮТ	38	24
2	НСНУ	32	14
3	Партія регіонів	14	7
4	Народний блок Литвина	7	0
5	СПУ	7	3
6	Опозиційний блок “Не так”	0	5
7	Віче	0	3
8	“Пора”	6	0
	Всього:	104	60

Джерело: Представництво районів і міст Чернівців та Новодністровська в Чернівецькій обласній раді. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cvi.net.ua/bycovyna.php?event=predstan. – Дата перегляду: 12.10.2013 р.; Про результат голосування і підсумки виборів депутатів Чернівецької міської ради Чернівецької області 26.03.2006 р. Постанова № 210 Чернівецької міської територіальної виборчої комісії від 31 .03.2006 р. // Чернівці. – 2006. – 5 квітня (офіційний спецвипуск).

Відповідно в обласній раді була утворена депутатська більшість, до якої увійшли представники коаліції БЮТ, НСНУ та СПУ – всього 77 депутатів⁷. Таким чином, до складу місцевих рад пройшли ті політичні сили, що були найпопулярнішими в Україні. Незважаючи на перемогу тут національно-демократичних сил, чималу підтримку набрали і Партія регіонів, і блок “Не так!”.

Варто зауважити, що доволі поважне представництво в регіоні Блоку Тимошенко, за твердженням А.М.Круглашова, забезпечили йому стійку позицію в місцевих органах влади, оскільки головою обласної ради став бютівець Іван Шилепницький, а заступником міського голови Чернівців – бютівець Троян Єремичук⁸. Проте, в цілому, склад БЮТ був представлений бізнесовою та чиновницькою елітою області. Аналогічна ситуація зі списком НСНУ, в якому також фігурували відомі місцеві бізнесмени⁹.

Свою діяльність депутатська фракція БЮТ в обласній раді спрямовувала за такими напрямками: розвиток місцевого самоврядування; економіка; житлово-комунальне господарство; гуманітарна сфера; соціальний захист. Представляючи інтереси виборців-членів територіальної громади, депутати міської ради від БЮТ брали активну участь у здійсненні місцевого самоврядування, вирішенні нагальних регіональних проблем. За безпосередньої участі членів фракції до вже існуючих 14 міських програм було прийнято ще 11 програм¹⁰. Проте не всі вони були повністю реалізовані.

Прагнучи реалізувати обіцянки передвиборчої програми щодо вирішення проблеми забудови міста, фракція БЮТ в Чернівецькій міській раді ініціювала створення для місцевого населення сприятливої системи земельних відносин, архітектури та будівництва. Так, до прикладу, депутатом О.Редьком та комісією з даного питання було вироблено “Десять квітневих тез земельної політики міста”, якими визначені основні напрямки здійснення та вдосконалення земельної реформи. Депутатами О.Редьком, В.Кишляруком, П.Ротарем було розроблено концепцію містобудування та земельних відносин у м. Чернівці. На основі даної концепції прийнято цілий ряд нормативно-правових актів, рішень міської ради щодо приватизації земельних ділянок, забудови міста, проведення земельних аукціонів¹¹.

У 2006-2007 рр. депутатська фракція БЮТ у Чернівецькій міській раді взяла участь у прийнятті рішень щодо питань житлово-комунального господарства, певною мірою опікувалася станом навчальних закладів міста. Стосовно останнього, то в листопаді 2006 р. сесія міської ради затвердила Комплексну програму технічного оснащення загальноосвітніх навчальних закладів м. Чернівців на 2007-2010 рр., яку ініціювала фракція БЮТ¹².

У рамках реалізації комплексної програми “Захист” члени фракції надавали матеріальну підтримку малозабезпеченим верствам населення, а також спільно з громадською організацією “Жіночий центр” організували поїздку до США 30-ти дітей-сиріт і позбавлених батьківського піклування, які виховувалися в інтернатах і будинках дитини міста та області.

Варто зауважити, що прикладним інструментарієм забезпечення розвитку різних галузей соціально-економічного та культурного життя регіону є регіональні програми, розробниками яких стали представники обласних партійних осередків. Обласною радою V скликання затверджено близько 60 регіональних програм, які охопили такі важливі сторони життєдіяльності області, як розвиток малого підприємництва, в першу чергу в сільській місцевості, збереження та використання об’єктів культурної спадщини, підтримка національно-культурних товариств, етнічних громад та етнічної діаспори, комплексні програми “Вчитель”, “Охорона здоров’я буковинців” і десятки інших¹³.

У результаті виборів 2006 р. до Чернівецької міської ради V-го скликання другою за чисельністю фракцією після БЮТ стала депутатська фракція “Наша Україна”, яка налічувала 14 депутатів від Чернівецької міської організації політичної партії “Народний союз Наша Україна”. Головою фракції обрано спочатку В.М. Чинуша, згодом – В.С. Максим’юка. Аналіз звіту про діяльність депутатської фракції дає підстави стверджувати, що упродовж терміну повноважень ради нею проведено ряд заходів, внесено проекти рішень, які були підтримані депутатським корпусом¹⁴. Представники цього партійного осередку брали активну участь у діяльності ряду робочих комісій та груп із вивчення різнопланових проблем забезпечення життєдіяльності міста, підготовці питань на розгляд сесій міської ради. Зокрема, депутатом від цієї фракції В.В. Бешлеєм було внесено ряд конкретних пропозицій щодо покращення якості виконання ремонтних робіт на дорогах міста. Так, приміром, ним було виставлено претензії окремим підрядним організаціям, які неякісно виконували ремонт доріг, внаслідок чого вони змушені були переробляти дорожнє полотно за власний кошт¹⁵.

Членом постійної комісії з питань праці та соціального захисту населення депутатом М.М. Виноградовим внесено пропозиції з питань забезпечення належного фінансування таких соціальних програм, як безкоштовне харчування малозабезпечених громадян, функціонування центру

ресоціалізації осіб без постійного місця проживання, конкурсу соціальних проектів серед недержавних організацій, заходів із надання населенню області якісних соціальних послуг, утримання міського центру “Турбота”. Депутатом від цієї ж фракції І.Т. Гешком зініційовано заходи щодо покращення фізкультурно-спортивної інфраструктури міста, а за сприяння голови депутатської фракції “Наша Україна” В.С. Максимюка встановлено та відремонтовано два дитячих майданчики в м. Чернівці, ініційовано благоустрій окремих вулиць обласного центру. Депутат від “Нашої України”, ректор Чернівецького національного університету С.В. Мельничук, який був головою постійної комісії з питань освіти, науки, культури, спорту та молодіжної політики, особливу увагу приділяв питанню впровадження інноваційних технологій у закладах освіти міста, активного залучення університетської громадськості до процесу реформування вищої освіти, посилення європейського спрямування освітніх реформ.

Досить високою депутатською активністю відзначалася найстарша представниця депутатського корпусу – представниця фракції “Наша Україна” В.Г. Фірсанова, яка, будучи членом комісії з питань законності, прав людини та депутатської етики й керівником депутатської групи “Жінки за реалізацію гендерної політики”, надала більше 30 пропозицій на сесіях міської ради, переважна частина із яких була взята до уваги депутатами і невдовзі почала виконуватися¹⁶.

Однак ці яскраві приклади активної діяльності здебільшого були поодинокими і стосувалися окремих представників місцевих партійних осередків. В цілому ж якість депутатської роботи в місцевих органах влади значно погіршилася у 2011-2012 рр. у порівнянні із 2006-2007 рр. Про це зазначається і в дослідженнях, наведених УНЦП та Інститутом політичної освіти. Згідно з ними, депутатська діяльність на місцевому рівні зазнала різкого погіршення, що, зокрема, стосується і досліджуваного регіону¹⁷.

Серед депутатського корпусу 11 – районних рад області упродовж 2006-2012 рр., який складався з 678 депутатів, здебільшого фігурували ті ж політичні сили, що й у Чернівецькій обласній та міській радах. Додамо, що більшість у районних радах області була утворена представниками політичних партій БЮТ та НСНУ. Найчисельнішою була група депутатів НСНУ (238 осіб). Відповідно, у п’яти районах області головами районних рад стали представники цієї політичної сили. Це стосується Герцаївського, Заставнівського, Кіцманського, Новоселицького, Сторожинецького районів. У Вишницькому, Глибоцькому, Кельменецькому, Сокирянському, Хотинському районах головами райрад обрані члени БЮТ¹⁸.

Працюючи в постійних комісіях районних рад, депутати від зазначених політичних сил певною мірою намагалися виконувати окремі положення передвиборчих програм партій чи блоків, які вони презентували. Проте в жодному органі державного управління адміністративно-територіального поділу Чернівецького регіону, жодному представнику політичних партій не вдалося реалізувати повною мірою запланованих програмних положень. Більше того, представляючи здебільшого інтереси певних бізнес-політичних угруповань, депутати місцевих осередків політичних партій дедалі менше презентували та захищали соціальні інтереси місцевого електорату.

Таким чином, на регіональну політику та рішення місцевих органів влади упродовж досліджуваного періоду мали вплив лише ті політичні сили, які мали доволі значне представництво своїх фракцій в обласній та міській радах (БЮТ, НСНУ). Їх політичні пропозиції стосувалися переважно лобювання підприємницьких інтересів, рідше – інтересів виборців округів чи регіонів, які представляли ті чи інші депутати місцевих рад від тих чи інших політичних сил. Додамо, що програми соціально-економічного розвитку регіону чи міста, або окремих програм реформування різних сфер (освітньої, медичної, комунальної тощо) ці партійні організації через своїх депутатів у місцевих органах влади не представляли і очевидно їх не мали. Приміром, фракція “Наша Україна” у міській раді прагнула презентувати програму контролю за прозорим розподілом земельних ділянок, але так її і не представила на сесію¹⁹.

Після виборчих кампаній 2007 та 2010 рр. Чернівецька область увійшла до “зони розширення” впливу Партії регіонів²⁰. Відповідно, у цей період блок НУНС втратив підтримку серед населення у всіх виборчих округах. Це пояснювалося зниженням електоральної довіри до лідера блоку – В. Юценка та неспроможністю цієї політичної сили виконати передвиборчі обіцянки. Окрім того, буковинський електорат виявився розподілений між традиційно-центристськими та національно-демократичними політичними силами.

Така ситуація суттєво вплинула на результати представництва обласних осередків політичних партій у місцевих органах влади. Порівняно високий рейтинг зайняли в Чернівецькій обласній раді у 2010 р. Партія регіонів (48 мандатів) та Фронт змін (23 мандати). Відповідно ВО “Батьківщина”

отримала 17 депутатських місць, “Наша Україна” – 9, ВО “Свобода” – 4. По одному представнику було від СПУ, Народної партії (таблиця 2).

Таблиця 2

Загальне представництво політичних партій в Чернівецькій обласній раді (жовтень, 2010)

№ з/п	Політична партія	К-сть представників
1	Партія регіонів	48
2	Фронт змін	23
3	ВО “Батьківщина”	17
4	Наша Україна	9
5	ВО “Свобода”	4
6	СПУ	1
7	Народна партія	1
8	Громадянська позиція	1

Джерело: Представництво районів і міст Чернівців та Новодністровська в Чернівецькій обласній раді. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.cvi.net.ua/bycovyna.php?event=predstav.

Отже, на даному етапі простежується електоральний регрес “помаранчевих” партій. Зокрема, в обласній раді VI-го скликання зовсім не був представлений блок “Пора”. “Наша Україна” зменшила представництво з 32 (у 2006 р.) до 9 мандатів (у 2010 р.). БЮТ, який оформився у “Батьківщину”, отримав 17 мандатів проти 39 у 2006 р.²¹.

Варто зауважити, що Партія регіонів на цих виборах справилася з роллю партії влади і збільшила своє представництво в облріді з 14 до 48 мандатів. Окрім того, чисельність депутатів обласної ради, обраних у мажоритарних округах теж засвідчила її перемогу в 30 округах. Переважну більшість депутатів-мажоритарників від Партії регіонів зафіксовано від Герцаївського, Глибоцького, Кельменецького, Новоселицького, Сокирянського та Сторожинецького районів. Натомість від Кіцманського району ввійшло до обласної ради 4 представники “Фронту змін”. Це єдиний регіон, де відсутні “регіонали”²².

Аналіз представництва в місцевих органах влади доводить твердження щодо превалюючої позиції депутатів від Партії регіонів (243 мандати). Відповідно наступні рейтингові місця займають “Фронт змін” (114-121 мандат) та ВО “Батьківщина” (таблиця 3).

Таблиця 3

Представництво обласних осередків політичних партій у місцевих органах влади (2010-2012 рр.)

№ з/п	Назва партії	Кількість партійних осередків	Представництво в місцевих радах (обласні, районні, міські)		
			К-сть рад, куди були обрані депутатами	К-сть депутатів місцевих рад (станом на 11.2010)	К-сть депутатів місцевих рад (станом на 04.2012)
1	Партія регіонів	24	14	243	243
2	“Наша Україна”	21	12	72	72

3	Народна партія	20	12	43	43
4	“Фронт змін”	16	14	121	144
5	ВО “Батьківщина”	21	14	150	91
6	ВО “Свобода”	17	5	14	13
7	“Удар”	22	0	0	0
8	КПУ	20	1	5	5

Джерело: Політична карта Чернівецької області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: map.opora.ua.org/content/allresults/34/

Аналогічна ситуація склалася і в Чернівецькій міській раді. Провладна Партія регіонів отримала 16 мандатів із 60 і завдяки народним обранцям від “Нашої України” (6) та ВО “Батьківщина” (17) сформувала більшість. Окрім того, їй вдалося достроково припинити повноваження Чернівецького міського голови М.Федорука та обрати секретарем ради від партії В.Михайлішина, який на даний час виконує обов’язки мера столиці Буковини²³.

Таким чином, найчисельніше представництво в місцевих органах влади фактично цієї партії не відповідає рівню його підтримки серед буковинського електорату. Адже серед депутатів від провладної партії чимало бізнесменів, тому й рішення підтримуються не відповідно до ідеології, а відповідно до своїх власних інтересів, – стверджує політолог І.Мельничук²⁴. З такою думкою варто погодитися тому, що кожен із власників приватного бізнесу більше турбується про вирішення власних проблем, аніж регіональних.

Однак, ця теза може бути спростована з часом, коли представники від різних політичних сил об’єднуються для сприяння чіткої злагодженої роботи всіх органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. Прикладом такого об’єднання може слугувати створена в листопаді 2010 р. депутатська група “Сокирянщина”, до якої увійшли 36 депутатів від Партії регіонів, ВО “Батьківщини”, “Сильної України”, Народної партії у Сокирянській районній раді²⁵.

Про результати депутатської діяльності станом на березень 2011р. свідчить моніторинг діяльності Чернівецької обласної ради, проведений “Комітетом виборців України”. Зокрема, на засіданні круглого столу “Сто днів депутатства. Перші результати роботи Чернівецької обласної ради”, депутат від Партії регіонів Матвій Куцак зазначив, що в області відкрито 16 громадських приймалень по роботі з виборцями. Він акцентував на тому, що депутати закріплені за виборчими округами з метою покращення взаємодії виборців із депутатами обласної ради від Партії регіонів²⁶.

Голова Чернівецької обласної організації партії “Фронт змін” М. Бурбак також звітував про роботу з виборцями, яку провели відповідні депутати. Підкреслено, що було організовано громадські обговорення в с.Щурень Герцаївського та с.Топорівці Новоселицького районів, утворено в Інтернеті мережу “Change.ua”²⁷. А керівник фракції “Батьківщина” С.Вішук зазначила, що депутати беруть участь у сесіях сільських рад із метою вивчення потреб місцевих громад, ведуть особистий прийом громадян, проводять роботу з сільськими головами, вирішують конкретні соціальні проблеми громадян. Секретар фракції “Наша Україна” М.Павлюк підкреслив, що головним напрямом роботи з виборцями є робота через громадські приймальні та за допомогою “он-лайн” спілкування на партійному інтернет-сайті.

Зовсім полярним до позицій цих промовців на круглому столі був виступ голови громадської організації “За справедливість” В.Довганича, депутата Чернівецької обласної ради попереднього скликання. Він звернув увагу на те, що проаналізувавши кількість депутатських запитів упродовж ста днів, виявлено їх мізерну кількість, що вказує на пасивність діяльності депутатів обласної ради²⁸.

Висловлене твердження підкреслюється фактичними результатами звітності депутатів-представників від політичних партій в обласній раді. Так, до прикладу, на її офіційному сайті розміщено тільки шість звітів народних обранців за період діяльності з 2010 по 2012 рр.²⁹.

У всіх звітах зазначається, що основною формою діяльності депутатів у раді є участь в обговоренні програми соціально-економічного розвитку краю та своїх виборчих округів зокрема. Окрім того, як зазначається у звітах депутатів П.О. Ширінги (фракція Партії регіонів), І.С. Паламаря та І.М. Мунтяна (фракція “Батьківщина”), М.В. Павлюка та І.В. Шевчука (фракція “Наша Україна”), акцент у своїй діяльності народні трибуни ставили на виконанні звернень виборців, співпрацюючи

при цьому з головами сільських рад; зустрічах з виборцями та прийомі громадян³⁰. Разом з тим, представники від Партії регіонів, ВО “Батьківщина”, “Нашої України” ініціювали різнопланові акції, вносили пропозиції щодо покращення соціально-економічного життя регіону.

За 2011 р. депутатами від фракції ВР “Свобода” М.Гоменюком, Н.Горуком, В.Мельничуком, С.Спіжавкою організовувалися, відповідно до звернень та заяв виборців, заходи щодо розв’язання питань земельного, комунального, житлового, соціального характеру. Зокрема, депутатами від різних політичних фракцій направлено більше 130 звернень і запитів до органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, 63 % з яких мали позитивне вирішення³¹.

Оприлюднення звітів про свою діяльність в органах влади не є загальним правилом і для всіх народних обранців Чернівецької міської ради. Так, приміром, на сайті Чернівецької міської ради за період 2010-2012 рр. розміщено тільки три звіти депутатів від фракції БЮТ (М.М.Гросу, О.М.Редька, Н.В.Козлової), один звіт від депутата ВО “Свобода” О.В.Калмикової та загальний звіт депутатів фракції “Наша Україна”. Тільки один депутат – В.В.Бешлей розмістив звіти про свою діяльність у міській раді за період з 2006 по 2011 рр.

Розгляд зазначеної звітності свідчить, що основним видом діяльності представників різних політичних партій у міській раді стало вирішення житлово-комунальних проблем виборців, ініціювання проведення круглих столів, зустрічей тощо³².

Однак попри окремі позитиви у результатах діяльності представників обласних осередків політичних партій у місцевих органах влади простежується їх недостатня робота. Підтвердженням цьому слугує об’єктивна експертна оцінка Комітету виборців, згідно з якою можна зробити висновок, що більшість місцевих депутатів так і не змогла налагодити системну роботу зі своїми виборцями. Так, здебільшого громадські приймальні функціонували у районах переважно на базі партійних офісів, і тому вони відособлено впливали на електоральну поведінку громадян, намагалися вирішувати тільки поточні проблеми соціального захисту громадян. Проте вони не були дієвим чинником якісних змін та перетворень в різних сферах життєдіяльності буковинської громади. Результати моніторингу, проведеного Комітетом виборців в області доводять, що робота депутатів іноді ведеться неорганізовано. Зокрема, в ньому зазначається, що в кращому випадку депутати відвідують сесії сільських рад або ж зборів села³³.

Досить об’єктивну, хоча й метафоричну, оцінку такої діяльності дав керівник проекту І.Баб’юк, який відзначив, що робота районних рад виглядає, щонайкраще, як збори племінних вождів, які ніяким чином не підзвітні своєму народу і які ніби не залежать від волі власного народу³⁴.

Підсумовуючи вищевикладене, варто зазначити, що упродовж 2006-2012 рр. у Чернівецькій області простежувалася регіональна обмеженість електорального впливу більшості обласних осередків політичних партій. Така ситуація пояснювалася тим, що ці громадські організації створювалися здебільшого штучним шляхом і процес їх діяльності активізувався головним чином перед виборчими кампаніями. Відповідними реальними фаворитами політичного життя регіону виступала Партія регіонів, ВО “Батьківщина”, НУНС, Фронт змін, Народна партія, ВО “Свобода”. Тому до міської, обласної, районних рад входили ті депутати, які представляли здебільшого ці політичні сили. Серед якісного складу органів місцевої влади була значна частина приватних підприємців різних рангів, які меншою мірою сприяли вирішенню проблем інших соціальних верств регіону.

Основний акцент у діяльності представників обласних осередків політичних партій в місцевих органах влади робився на вирішенні соціально-економічних проблем. Вони брали участь у роботі депутатських фракцій (груп) із вирішення окремих питань життєдіяльності краю, готували їх до розгляду на сесіях обласної, районних і міських рад. Водночас представники політичних партій – депутати місцевих рад частково прагнули виконувати окремі позиційні положення передвиборчих політичних програм партій або блоків, які представляли. Проте за цей період спостерігалася досить незначна частка депутатських запитів, не було налагоджено чіткого механізму звітування обласних партійних осередків перед виборцями.

¹ Буркут І., Колесников О. *Виборчі технології і регіональний досвід*. – Чернівці: Букрек, 2009. – С. 42.

² Верменич Я. *Еволюція адміністративно-територіального устрою в Україні: проблеми концептуалізації* // Укр. іст. журнал. – 2005. – № 4. – С. 114.

³ Бугай С.М., Щепанський Е.В. *Регіональна політика в Україні: термінологічна невизначеність та загальні проблеми становлення* // Університетські наукові записки, 2005. – № 4 (16). – С. 300 – 307.

⁴ Дуда А. *Запровадження пропорційної системи на місцевих виборах у контексті комунікативних зв’язків влади і громади в Україні*. – Режим доступу: www.uceps.org/ukr/article.php?6778650.

⁵ Круглашов А., Гливік Л. *Регіоналізм як політтехнологія: вибори в Чернівецькій області 2006 року* // Політологічні та соціологічні студії. – Чернівці. – 2010. – Т. IX. – С. 115.

⁶ Там само.

⁷ Круглашов А., Гуйтор М. Особливості політичного процесу в Чернівецькій області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://postua.info/news.php?nid=16>.

⁸ Кукарцев О. Політичні партії України у системі субнаціональних відносин “центр-регіони” // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – Вип.20, 2008. – С.87.

⁹ Сокирка Ю. Регіональний фактор у політичному процесі України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [/postua.info/news.php?nid=3](http://postua.info/news.php?nid=3).

¹⁰ Стефанець В. “Любі друзі” йдуть у “леви” // Доба. – 2006. – 26 березня. – С.3.

¹¹ Татаренко Т. Регіональний фактор у політичному житті України. – Луганськ: Вид. СНУ ім. В. Даля. – 2005. – С.23.

¹² Еволюція, сучасний стан і майбутнє політичних партій в Україні: позиції фахівців // Центр Разумкова. Національна безпека і оборона. – № 5, 2010. – С.38.

¹³ Звіти депутатів міської ради. Звіт про діяльність депутатської фракції Блоку Юлії Тимошенко в Чернівецькій міській раді (2006-2007 рр). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [chernivtsy.eu//portal/page?id=2442](http://chernivtsy.eu/portal/page?id=2442).

¹⁴ Там само.

¹⁵ Там само.

¹⁶ Паспорт Чернівецької області: суспільно-політична ситуація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: gromady.cv.ua/region/passport/7/.

¹⁷ Дуда А. Запровадження пропорційної системи на місцевих виборах у контексті комунікативних зв'язків влади і громади в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ucerps.org/ukr/article.php6778650.

¹⁸ Паспорт Чернівецької області. Суспільно-політична ситуація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: gromady.cv.ua/region/passport/7/.

¹⁹ Соціально-економічний і політичний портрет Чернівецької області та міста Чернівці. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ucipr.kiev.ua/modules.php?op=modload&name=news&file=article&sid.

²⁰ Круглашов А., Гуйтор М. Особливості політичного процесу в Чернівецькій області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://postua.info/news.php?nid=16>.

²¹ Гнідан О. Регіонали повністю здобули владу // Молодий буковинець. – 11 листопада 2010 р. – С.5-6.

²² Там само.

²³ Політична карта Чернівецької області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: org/content/allresults/34.

²⁴ Гнідан О. Регіонали повністю здобули владу // Молодий буковинець. – 11 листопада 2010 р. – С.5-6.

²⁵ На Буковині у райаді об'єдналися регіонали, бютівці і націонал-патріоти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zic.com.ua/news/2010/11/19/257408

²⁶ Сто днів депутатства. Перші результати роботи Чернівецької обласної ради. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: buktoloka.cv/index.php?option=comcontentview=article=92%3

²⁷ Там само.

²⁸ Там само.

²⁹ Чернівецька обласна рада. Звіти депутатів Чернівецької обласної ради VI скликання. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune.

³⁰ Звіт депутата Чернівецької обласної ради VI скликання П.О.Ширінги за перший рік роботи в обласній раді. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune/19/; Звіт депутата Чернівецької обласної ради VI скликання І.С.Паламаря. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune/20/; Звіт депутата Чернівецької обласної ради VI скликання М.В.Павлюка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune/29/; Звіт депутата Чернівецької обласної ради VI скликання І.М.Мунтяна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune/20/; Звіт депутата Чернівецької обласної ради VI скликання І.В.Шевчука. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: oblrada.cv.ua/tribune/29768.

³¹ Звіт фракції ВО “Свобода” у Чернівецькій обласній раді за 2011 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: chernivtsy.svoboda.org.ua/dokumenty/inshi/027552.

³² Звіти депутатів Чернівецької міської ради, постійних комісій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: chernivtsy.eu/porta/9/1004-1004?html.

³³ Результати реалізації проекту “Народом обраний – народу прозвітуй”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: buktoloka.cv/index.php?option=com_content&view=article&id=185%3A-1.

³⁴ Там само.

УДК: 328.1(477)“2012/2013”

© Антон Шкуро (Чернівці)

ІНІЦІАТИВИ ПРЕДСТАВНИКІВ БУКОВИНИ В ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ VII СКЛИКАННЯ

У статті висвітлюється проблема парламентаризму в Україні. Аналізується активність буковинських народних депутатів Верховної Ради VII скликання та їх ініціативи при формуванні порядку денного. Показується, як впливає діяльність народних депутатів на прийняття політичних рішень.

Ключові слова: парламентаризм, публічна політика, політичні рішення, порядок денний, законодавчі ініціативи.

А. Шкуро

Инициативы представителей Буковины в принятии решений в Верховной Раде Украины VII созыва

В статье освещается проблема парламентаризма в Украине. Анализируется активность буковинских народных депутатов Верховной Рады VII созыва и их инициативы при формировании повестки дня. Показывается, как влияет деятельность народных депутатов на принятие политических решений.